

זוהר היומי

זוהר שמות – דף ל"ו ע"ב

פרשת בא

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (ל"ו ע"א) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

וְעָבַר יְיָ לְנִגּוּף אֶת מִצְרַיִם. מֵאִי וְעָבַר. דְּעָבַר עַל שׁוּרֵי דִינָא דְכַתְרִין, (נ"א דקטריין) דִּהּוּ מִתְקַשְּׁרִי בְּכַתְרִין אַחֲרָנִין דְּלַעֲיָלָא, וְשָׂרָא לָהּ מְקִימִיהוּן, וְעָבַר עַל אוֹרְחוּי, בְּגִין לְמַעַבְדּ בָּהּ דִּינָא, וּלְנִטְרָא לָהּ לְיִשְׂרָאֵל, וּכְדִין הוּא, כָּל וְעָבַר, וְעָבְרִיתִי, וַיַּעֲבֹר, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵעָבַר עַל כָּל אוֹרְחוּי, אוּ לְדִינָא, אוּ לְרַחֲמֵי. הָכָא וְעָבַר, בְּגִין לְמַעַבְדּ דִּינָא, הָתָם וַיַּעֲבֹר, בְּגִין לְרַחֲמָא.

תרגום לעברית

דָּבָר אַחֲרָ וְעָבַר ה' לְנִגּוּף אֶת מִצְרַיִם, מֵאִי זֶה וְעָבַר? שְׁעָבַר עַל שׁוּרֵי הַדִּין שֶׁל הַכְּתָרִים, (שקשרים) שֶׁהָיוּ מִתְקַשְּׁרִים בְּכַתְרֵי אַחֲרֵים שְׁלֹמַעְלָה, וְהִתִּיר אוֹתָם מְקִיּוּמָם, וְעָבַר עַל דְּרָכָיו כְּדִי לַעֲשׂוֹת בָּהֶם דִּין וְלִשְׁמֹר עַל יִשְׂרָאֵל. וְכֵן הוּא, כָּל וְעָבַר, וְעָבְרִיתִי, וַיַּעֲבֹר - שֶׁהַקּוּדֶשׁ בָּרוּךְ הוּא עָבַר עַל כָּל דְּרָכָיו אוּ לְדִין אוּ לְרַחֲמִים. כָּאן וְעָבַר, כְּדִי לַעֲשׂוֹת דִּין. שֶׁם וַיַּעֲבֹר, כְּדִי לְרַחֵם.

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֵּי' הַכָּה כָּל בְּכוֹר וְגו'. (כתוב (תהלים ס"ט) ואני תפלתי לך יי עת רצון וגו') ר' חֲזִיָּא ור' יוֹסִי הוּוּ אֲזִלִּי מֵאוֹשָׁא לְלוֹד, וְהָוָה רַבִּי חֲזִיָּא רַכִּיב בַּחֲמָרָא. אָמַר ר' יוֹסִי, נִיתִיב הָכָא וְנִצְלִי, דִּהָא מָטָא זְמָנָא דְצָלוּתָא דְמִנְחָה, וְתַנִּינָן, לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זָהִיר בְּצָלוּתָא דְמִנְחָה. אֲמַאי זָהִיר. מִשּׁוּם דִּהִיא שְׁעָתָא דְתַלְיָא דִּינָא וּבְעֵי בְּרַנְשׁ לְכוּנָא דְעֵתִיָּה, נַחַת ר' חֲזִיָּא וְצָלִי.

תרגום לעברית

וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַה' הַכָּה כָּל בְּכוֹר וְגו'. [כתוב (תהלים סט) ואני תפלתי לך ה' עת רצון וגו'] רבי חֲזִיָּא ורבי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים מֵאוֹשָׁא לְלוֹד, וְהָיָה רַבִּי חֲזִיָּא רוֹכֵב בַּחֲמֹר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, נֵשֵׁב כָּאֵן וְנִתְפַּלֵּל, שְׁהָרִי הַגִּיעַ זְמַן תְּפִלַּת מִנְחָה, וְשָׁנִינוּ, לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זָהִיר בְּתִפְלַת מִנְחָה. לָמָּה זָהִיר? מִשּׁוּם שֶׁהִיא שְׁעָה שְׁתַּלּוּי הַדִּין וְצָרִיךְ אָדָם לְכוּן דְעָתוֹ. יָרַד רַבִּי חֲזִיָּא וְהִתְפַּלֵּל.

טקסט הזוהר

עַד דִּהּוּוּ אֲזִלִּי, נָטָה שְׁמַשָּׁא לְמִיעֵל. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְר' יוֹסִי אֲמַאי אֶת שְׁתִּיק. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִסְתַּכֵּל הוּינָא בְּדַעְתָּאִי, דְלִית עֲלָמָא מְתַקֵּימָא, אֶלָּא עַל רִישֵׁיהוּן דְעֵמָא. אִי רִישֵׁי עֵמָא זְכָאִין, טַב לְעֵלְמָא, טַב לְעֵמָא. וְאִי לֹא זְכָאִין, וְוִי לְעֵלְמָא, וְוִי לְעֵמָא.

תרגום לעברית

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, נָטָה הַשֶּׁמֶשׁ לְהַכְנִס. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְרַבִּי יוֹסִי, לָמָּה אַתָּה שׁוֹתֵק? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָיִיתִי מִסְתַּכֵּל בְּדַעְתִּי שֶׁאֵין הָעוֹלָם מְתַקֵּים אֶלָּא עַל רִאשֵׁי הָעָם. אִם רִאשֵׁי הָעָם צְדִיקִים - טוֹב לְעוֹלָם. וְאִם לֹא צְדִיקִים - אוֹי לְעוֹלָם וְאוֹי לָעָם.

אמר רבי חייא, ודאי כף הוא, מנלן. דכתיב, (דברי הימים ב', י"ח) ראייתי את כל ישראל נפוצים על ההרים כצאן אשר אין להן רועה ויאמר יי לא אדנים לאלה ישובו איש לביתו בשלום. ישובו, ישובו מבעי ליה. לביתו, בביתו מבעי ליה. דהא באתרייהו קיימי.

תרגום לעברית

אמר רבי חייא, ודאי כף הוא, מנין לנו? שכתוב (דברי הימים ב' יח) ראייתי את כל ישראל נפוצים על ההרים כצאן אשר אין להן רעה ויאמר ה' לא אדנים לאלה ישובו איש לביתו בשלום. ישובו, ישובו הנה צריך (לכתב) ! לביתו, בביתו הנה צריך (לכתב), שהרי במקום עומדים!

טקסט הזוהר

אלא הכי תנינן, אי רישא דעמא לא זכי, עמא מתפסן בחוביה. מנלן. דכתיב, (שמואל ב', כ"ד) ויאמר דוד וגו' הנה אנכי חטאתי ואנכי העויתי ואלה הצאן מה עשו, (ס"א) וכתוב (דברי הימים א' כ"א) ואני הוא אשר חטאתי וגו' דוד חב, וישראל סבלו. ואי רישא דעמא מתפס בחוביה, עמא משתזבן. דהא דינא לא שריא עלייהו. דכתיב, ויאמר יי לא אדנים לאלה, כלומר, (ס"א אם אלו) אלו לא הוו רישין לעמא, מהאי אורחא ישובו איש לביתו בשלום. כלהו משתזבן, אי רישיהון מתפסן. ואפילו יהושפט אתגזר עליה לאתענשא, משום דאתחבר באחאב. אי לאו ההוא צווחא, דכתיב, (מלכים א', כ"ב) ויזעק יהושפט.

תרגום לעברית

אלא כף שנינו, אם ראש העם לא זוכה, העם נתפסים בחטא, מנין לנו? שכתוב ויאמר דוד וגו' הנה אנכי חטאתי ואנכי העויתי ואלה הצאן מה עשו. (וכתוב) (דברי הימים א' כא) ואני הוא אשר חטאתי וגו' דוד חטא, וישראל סבלו. ואם ראש העם נתפס בחטא

- הָעַם נִצֵּל, שְׁהָרִי הָדִין לֹא שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם, שְׁכָתוֹב וַיֹּאמֶר ה' לֹא אֲדָנִים לְאַלֶּהָ. כְּלוּמָר, (אם אלו) אֵלֹהִים לֹא הָיוּ רָאשִׁים לָעָם, מִדֶּרֶךְ זֶה יָשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. כָּלֶם נִצּוּלִים אִם רָאשֵׁיהֶם נִתְּפָסִים. וַאֲפֹלוּ יְהוֹשֻׁפֵּט נִגְזַר עָלָיו לְהַעֲנִשׁ מִשּׁוֹם שְׁהִתְחַבֵּר עִם אַחָב, אִם לֹא אוֹתָהּ צִוְּחָה, שְׁכָתוֹב (מַלְכִים א כב) וַיִּזְעַק יְהוֹשֻׁפֵּט.

טקסט הזהור

עַד דָּהוּוּ אֲזָלִי רָמַשׁ לִילְיָא, אָמְרוּ, מַה נַּעֲבִיד, אִי נִיזִיל חֲשֵׁךְ לִילְיָא, אִי נִיתִיב דְּחָלָא הוּא. סָטוּ מְאוֹרְחָא, יִתְּבוּ תַּחֲתֵי אֵילָנָא חַד. וַיִּתְּבוּ וַהּוּוּ אָמְרִי מְלִי דְּאוֹרְיִיתָא, וְלֹא דְּמִיכּוּ.

תרגום לעברית

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, יָרַד הַלַּיְלָה. אָמְרוּ, מַה נַּעֲשֶׂה? אִם נֵלֶךְ - חֲשֵׁךְ הַלַּיְלָה. אִם נֵשֵׁב - פָּחַד הוּא. סָטוּ מִהַדֶּרֶךְ וַיֵּשְׁבוּ תַּחַת אֵילָן אֶחָד. וַיֵּשְׁבוּ וְהָיוּ אוֹמְרִים דְּבָרֵי תוֹרָה, וְלֹא יִשְׁנוּ.

טקסט הזהור

בְּפִלְגּוֹת לִילְיָא, חָמוּ חַד אֵילָתָא דְּעֵבְרָא קְמִייהוּ, וַהּוֹת צוֹחַת וּרְמִיאת קָלִין שְׁמָעוּ, קָמוּ ר' חֲזִיָּא וּר' יוֹסִי וַאֲזַדְעִזְעוּ. שְׁמָעוּ חַד קָלָא דְּמַכְרִזָּא וְאָמְר, מִתְּעָרִין קוּמוּ. נִיִּימִין אֲתַעְרוּ. עֲלִמִין, אֲזַדְמְנוּ לְקַדְמַת מָרִיכוֹן. (דְּהָא קָלָא נִפְק דְּכַאיב אֵילָתָא דְּלַעִילָא וְתַתָּא. דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים כ"ט) קוֹל יִי' יַחֲוֹלֵל אֵילוֹת וַיַּחֲשׁוּף יַעֲרוֹת) דְּהָא מָרִיכוֹן מִפִּיק לְגִן עֵדֶן, דְּאִיהוּ הִיכְלִיָּה, לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא עִם צְדִיקָא, דְּכַתִּיב וּבְהִיכָלוֹ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד.

תרגום לעברית

בְּחִצּוֹת הַלַּיְלָה רָאוּ אֵילָה אַחַת שְׁעֵבְרָה לְפָנֵיהֶם, וַהֲיָתָה צוֹחַת וּמְרִימָה קוֹלוֹת. שְׁמָעוּ. קָמוּ רַבִּי חֲזִיָּא וּרַבִּי יוֹסִי וַהֲזַדְעִזְעוּ. שְׁמָעוּ קוֹל אֶחָד שְׁמַכְרִיז וְאָמְר: מִתְּעוֹרְרִים קוּמוּ! יִשְׁנִים הִתְעוֹרְרוּ! עוֹלָמוֹת הַזְּדִמְנוּ לְפָנֵי אֲדוֹנֵכֶם! (שְׁהָרִי קוֹל יוֹצֵא שְׁכוּאֲבַת הָאֵילָה שֶׁל

מעלה ושל מטה, שכתוב (תהלים כט) קול ה' יחולל אילות ויחשף יערות) שְׁהֲרִי
אֲדוֹנֵכֶם יוֹצֵא לָגוֹן עֵדֶן, שֶׁהוּא הֵיכְלוֹ, לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים, שֶׁכָּתוּב וּבְהֵיכְלוֹ כָּלוּ
אוֹמֵר כְּבוֹד.

טקסט הזוהר

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, הַשְׁתָּא פִּלְגוּ דְּלִילָא מִמֶּשׁ. וְקָלָא דָּא, הוּא קָלָא דְנַפְקָא, וְכֹאִיב אֵילָתָא
דְּלֵעִילָא וְתַתָּא, דְּכֹתִיב קוֹל יי' יְחוּלֵל אֵילוֹת. זַכָּאָה חוֹלְקָנָא, דְּזַכִּינָא לְמִשְׁמַע דָּא.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, עֲכָשׁוּ חֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ, וְקוֹל זֶה הוּא הַקּוֹל שֶׁיּוֹצֵא, וְכוֹאֶכֶת הָאֵילָה
שֶׁל מַעְלָה וּמִטָּה, שֶׁכָּתוּב (תהלים כט) קוֹל ה' יְחוּלֵל אֵילוֹת. אֲשֶׁרִי חֵלְקֵנוּ שְׁזַכִּינוּ
לְשִׁמְעַת אֵת זֶה!

טקסט הזוהר

וְתָא חֲזִי רִזָּא דְמַלְהָ, בְּשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַחֲזִי עַל (וּיֵצֵא קַע'ו) גִּנְתָּא, כָּל
גִּנְתָּא אֲתַכְנֵשׁ, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ מֵעֵדֶן. וּמַהֲאִי עֵדֶן מְבוֹעֵי נְפָקִין, לְכַמָּה אוֹרְחִין וּשְׂבִילִין,
וְהֵאִי גִנְתָּא, אֲתַקְרִי צְרוּרָא (קַע'ג) דְּחִיִּי, דְּתַמֵּן מִתְעַדְנִין צְדִיקָיָא, מְנַהֲרִין דְּעֵלְמָא
דְּאֵתִי. וּבְהֵאִי שַׁעְתָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַגְלִי עֲלֵיהּ. וְתַנִּינָן בְּשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֲתַעַר בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן לְאַשְׁתַּעֲשַׁע עִם צְדִיקָיָא כְּרוּזָא נְפִיק וְקָרִי עוֹרִי צְפוֹן וּבֹאִי
תִּימָן הַפִּיחִי גְנִי יִזְלוּ בְּשָׁמִי יָבוֹא דוּדִי לָגְנוּ וְיֹאכֵל פָּרִי מְגִדִּי מֵאִי וְיֹאכֵל פָּרִי מְגִדִּי
אֵלִין קֶרְבָּנִין דְּאֲתַקְרְבוּ קָמִיָּה מְנַשְׁמַתִּיהוֹן דְּצְדִיקָיָא הָאִי בְּפִלְגוֹת לִילָא בְּשַׁעְתָּא אַחֲרָא
שְׁאָר קֶרְבָּנִין מִמֶּשׁ.

ובא ראה סוד הדבר. בשעה שהקדוש ברוך הוא נראה על הגן, כל הגן מתפנס ולא נפרד מעדן, ומקעדן הזה יוצאים מעינות לכמה דרכים ושכילים, והגן הזה נקרא צרור החיים, ששם מתעדנים הצדיקים מאור של העולם הבא, ובשעה זו מתגלה עליהם הקדוש ברוך הוא. ושנינו, בשעה שהקדוש ברוך הוא מתעורר בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים, פרוז יוצא וקורא: עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו. מהו ויאכל פרי מגדיו? אלו קרבנות שנקרבו לפניו מנשמות הצדיקים, זה בחצי הלילה. בזמן אחר שאר קרבנות ממש.

♦ הקטע מתחיל בדף זה וממשיך בדף הבא (ל"ז ע"א) ♦

טקסט הזוהר

יתבו רבי חייא ורבי יוסי, אמר רבי יוסי, בכמה זמנין שאילנא, האי דכתיב, ויהי ברחצי הלילה וי' הכה כל בכור בארץ מצרים אמאי לא הוה ביממא, דיתגלי לכל פרסומי ניסא, ואמאי מיתו כל אינון חלשי דבתר רחייא, ואינון טליא דבני עאנא, ולא מיתו מלכי ופרדשכי, וגוברי מגיחי קרבא, כמה דהוה בסנחריב, דכתיב, (מלכים ב', י"ט) ויצא מלאך יי' ויה במחנה אשור וגו'. ותנינן, כלהו מלכין בני מלכין רופינוס ופרדשכי, הָתָם

תרגום לעברית

ישבו רבי חייא ורבי יוסי. אמר רבי יוסי, בכמה פעמים שאלתי, זה שכתוב ויהי ברחצי הלילה וה' הכה כל בכור בארץ מצרים, למה זה לא היה ביום, שיתגלה לכל פרסום הנס? ולמה מתו כל אותם חלשים שאחר הרחים ואותם טלאים של בני הצאן, ולא מתו מלכים ושרים ואנשים עורכי קרבות כמו שהיה בסנחריב, שכתוב (מלכים ב' יט) ויצא מלאך ה' ויה במחנה אשור וגו'? ושנינו, כלם מלכים בני מלכים, שרים וקצינים. שם נראתה הגבורה של שליח אחד שלו, יותר מזה שהיה ראוי להיות שלו יותר.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) – © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):
creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.

